

Ny Tantara Miafina ao ambadik'ilay Andininy Faha-Efapolo - Laharana Faha-Roa amby Telopolo

Ezekiela Toko Fahatelo Ambin'ny Folo

Jeff Pippenger

2026-10-02

Ny hafatra fampitandremana ao amin'ny bokin'i Ezeikiela dia ny “famantarana ny fahirano.” Rehefa nanomboka ny fahirano, dia maty ny vadin'i Ezeikiela, ary nasaina tsy hitomany ny fahafatesany i Ezeikiela. Ny fahafatesany, miaraka amin'ny tsy nitomanian'i Ezeikiela azy, dia naneho an'ohatra ny fahirano sy ny fandranganana nanakaiky an'i Jerosalema. Ny nataony sy ny fahafatesan-dravehivavy dia maneho famantarana fampitandremana, mialoha lalana ny famantarana fampitandremana ho avy izay napetrak'i Jesosy, dia ilay “fahavetavetana mahatonga fandravana.”

Koa rehefa hitanareo ny fahavetavetana mahadesola, izay nampilazain'i Daniela mpaminany, mitsangana eo amin'ny fitoerana masina, (izay mamaky, aoka izy hahafantatra). Matio 24:15

Rehefa napetraka tao anatin'ny kianjan'ny tempoly ny fanevam-pirenena romanina, dia tsy maintsy nandositra ny tanàna ny Kristiana tany Jerosalema. Ireo vavolombelona roa momba ny famantaran'ny fandravana an'i Jerosalema dia manasongadina ny maha-zava-dehibe ny fahafantarana mialoha ilay ‘famantarana’ alohan'ny fahirano, ary ny tsindrimandry dia mbola manondro koa fa ireo vavolombelona roa ireo dia mahita ny “fampiharana mivantana kokoa” azy amin'ny andro farany. Raha niresaka ny amin'ny fampitandreman'i Kristy momba ny fandravana an'i Jerosalema mifandraika amin'i Ezeikiela sy Jaona izay tao anatin'ny fahitana momba ny tempoly, dia nanoratra toy izao i Sister White:

“Na dia nahazo fahatanterahana amin'ny ampahany aza ireo faminaniana ireo tamin'ny fandravana an'i Jerosalema, dia manana fampiharana mivantana kokoa amin'ny andro farany izy ireo.

“Mijoro eo an-tokonan'ny zava-mitranga lehibe sy manetriketrika isika. Tanteraka haingana ny faminaniana. Eo am-baravarana ny Tompo. Tsy ho ela dia hisokatra eo anoloantsika ny vanim-potoana iray mahaliana indrindra sy mampangorintsina ny velona rehetra. Hovelomina indray ny fifanolanana tamin'ny lasa; hisy fifanolanana vaovao hipoitra. Ny toe-javatra hiseho eto amin'izao tontolontsika izao dia mbola tsy nofinofinina akory aza.” Testimonies, volume 5, 753.

Ao amin'ny toko fahefatra, i Ezeikiela dia nasaina nanao an-tsary fanoharana iray izay nanasongadina ny “famantarana ny fahirano.” Nanao an-tsary fanoharana in-dimy tao amin'ny bokiny i Ezeikiela, nefa tsy nety nahita izany ireo rahalahiny. Niteny in-dimy tamin'ireo rahalahiny i Ezeikiela, nefa tsy nety nihaino izy ireo. Ny fanoharana nataony an-tsary sy ny hafany dia maneho

sokajy dimy sosona amin'ireo virijina adala izay mandà tsy handray ny fitomboan'ny “fahalalana” mifandray amin'ny fanoharany sy ny teniny. Ireo teny sy fanoharana ireo dia nifandray mivantana tamin'ny fandranganana an'i Jerosalema, izay manana “fampiharana mivantana kokoa amin'ny andro farany.”

Ary ianao koa, ry zanak'olona, maka biriky iray ka apetraho eo anoloanao, ary soraty eo aminy ny tanàna, dia Jerosalema; ary fahano izany, ka manangàna manda manohitra azy, ary manangàna tovon-tany manohitra azy; atsangano koa ny toby manohitra azy, ary amboary manodidina azy ny milina fandravana manda. Ary maka lapoaly vy ho anao koa, ka ataovy ho manda vy eo anelanelanao sy ny tanàna izany; dia atodiho aminy ny tavanao, ka ho fahirano izy, ary ianao no hamahano azy. Izany no ho famantarana ho an'ny taranak'Isiraely.

Mandria koa hianao amin'ny ilanao havia, ka apetraho eo aminy ny heloky ny taranak'Isiraely; araka ny isan'ny andro handrianao eo aminy no hitondranao ny helony. Fa Izaho efa nametraka taminao ny taona nisian'ny helony, araka ny isan'ny andro, dia telon-jato sy sivifolo andro; dia toy izany no hitondranao ny heloky ny taranak'Isiraely. Ary rehefa vitanao ireo, dia mandria indray amin'ny ilanao havanana, ka hitondra ny heloky ny taranak'i Joda efapolo andro hianao; andro iray no notendreko ho taona iray ho anao. Koa atodiho mankany amin'ny fahirano an'i Jerosalema ny tavanao, ary aoka hiseho ny sandrinao, ka maminania hamelezana azy. Ary, indro, hasiako fehy hianao, ka tsy hifindra avy amin'ny ilany iray ho amin'ny ilany iray hafa mandra-pahavitanao ny andro fahirano nataonao. Ezekiela 4:1–8.

Famantarana

Ny teny hoe “famantarana” dia hita in-sivy ao amin'ny bokin'i Ezekiela. Ao amin'ny toko fahaefatra, ny fahirano an'i Jerosalema no “famantarana” ho an'ny taranak'i Isiraely. Ao amin'ny toko faharoa ambin'ny folo, i Ezekiela indray no “famantarana” manondro ny fahirano sy ny fandravana an'i Jerosalema.

Ry zanak'olombelona, ianao mitoetra eo afovoan'ny taranaka mpiodina, izay manana maso hahita, nefa tsy mahita; manana sofina handre, nefa tsy mandre; fa taranaka mpiodina izy. Koa ianao, ry zanak'olombelona, manamboara entana hoenti-mifindra, ary mifindrà amin'ny andro eo imasony; ary mifindrà hiala amin'ny fonenanao ho any amin'ny fitoerana hafa eo imasony; angamba handinika izy, na dia taranaka mpiodina aza. Dia avoahy amin'ny andro eo imasony ny entanao, toy ny entana hoenti-mifindra; ary mivoaha amin'ny hariva eo imasony, tahaka izay mivoaka ho amin'ny fahababoana. Mihadia amin'ny manda eo imasony, ka avoahy eo ny entana. Eo imasony no hitondranao azy eo an-tsorokao ka havoakanao amin'ny takariva maizimaizina; sarony ny tavanao mba tsy hahitanao ny tany; fa efa nataoko famantarana ho an'ny taranak'Isiraely ianao. Ezekiela 12:2–6.

Rehefa hitan'ny taranaka mpiodina ilay fanoharana naseho tamin'ny asa izy, dia tsy fantany izay heviny, ka nangataka tamin'i Ezekiela izy mba hanazava izany.

Ry zanak'olona, moa tsy nanontanian'ny taranak'Isiraely, dia ilay trano mpiodina, va ianao hoe: Inona no ataonao? Lazao aminy hoe: Izao no lazain'i Jehovah Tompo: Ity teny faminiana ity dia mahakasika ny andriana ao Jerosalema sy ny taranak'Isiraely rehetra izay

ao aminy. Lazao hoe: Izaho no famantarana ho anareo; tahaka izay nataoko no hatao aminy: hafindra izy, ary ho entina ho amin'ny fahababoana. Ezekiela 12:9–11.

Ny fahirano an'i Jerosalema dia famantarana ho an'ny olon'Andriamanitra amin'ny andro farany.

“Ny mpaminany fahiny tsirairay dia tsy niresaka loatra ho an'ny androny manokana fa ho an'ny androntsika, ka noho izany dia manan-kery ho antsika ny faminany. ‘Ary izany rehetra izany dia nanjo azy ho fanoharana; ary voasoratra ho fananarana antsika izany, dia isika izay tratran'ny faran'izao tontolo izao.’ 1 Korintiana 10:11. ‘Tsy ho an'ny tenany, fa ho antsika no nanompoany ireo zavatra ireo, izay efa nambara taminareo ankehitriny tamin'ny alalan'ireo izay nitory ny filazantsara taminareo tamin'ny Fanahy Masina nirahina avy any an-danitra; zavatra izay irin'ny anjely hotsidihina.’ 1 Petera 1:12....”

“Ny Baiboly dia nanangona sy namatotra niaraka ny harenany ho an'ity taranaka farany ity. Ny zava-nitranga lehibe rehetra sy ny raharaha manetriketrika tamin'ny tantaran'ny Testamenta Taloha dia efa naverina, ary mbola averina, ao amin'ny fiangonana amin'izao andro farany izao.” Selected Messages, boky faha-3, 338, 339.

Io Andro Ihany ihany

I Ezekiela, ao amin'ilay fanoharana aseho amin'ny asa momba ny “fahirano sy fandravana an'i Jerosalema,” dia famantarana ho an'ny vahoakan'Andriamanitra amin'ny andro farany.

Ary tamin'ny taona fahasivy, tamin'ny volana fahafolo, tamin'ny andro fahafolon'ny volana, dia tonga tamiko ny tenin'i Jehovah nanao hoe: Ry zanak'olona, soraty ho anao ny anaran'ity andro ity, dia ity andro ity indrindra; tamin'ity andro ity indrindra no nanombohan'ny mpanjakan'i Babylona nanao fahirano an'i Jerosalema.

Ary manaova fanoharana amin'ilay taranaka mpiodina ka lazao aminy hoe: Izao no lazain'i Jehovah Tompo: Apetraho ny vilany, apetraho eo izy, ary asio rano ao anatiny koa; angony ao anatiny ny sombiny, dia ny sombiny tsara rehetra, ny feny sy ny soroka; fenoy taolana voafantina izy. Alao izay voafantin'ny andian'ondry, ary dorana koa ny taolana ao ambaniny, ka aoka hangotraka tsara izy, ary aoka hangotrahina ao anatiny ny taolany. Koa izao no lazain'i Jehovah Tompo: Lozan'ilay tanàna mpandatsa-drà, dia ny vilany izay mbola misy harafesina ao anatiny, ary tsy afaka ao aminy ny harafesiny! Esory tsikelikely ny ao anatiny; aoka tsy hisy filokana hatao aminy. Fa ny ràny dia eo afovoany; napetrany teo ambonin'ny tampon-bato izany; tsy naidiny tamin'ny tany mba hosaronan'ny vovoka; mba hampiakarana fahatezerana hanaovana famaliana dia napetrako teo ambonin'ny tampon-bato ny ràny, mba tsy hosaronana.

Koa izao no lazain'i Jehovah Tompo: Lozan'ny tanàna mpandatsa-dra! Ary Izaho kosa hampitombo ny antontam-kitay ho an'ny afo. Ataovy be ny kitay, areheto ny afo, andrahoina ny hena, asio zava-manitra tsara, ary aoka hodorana ny taolana. Dia apetraho foana eo ambonin'ny vainy izy, mba hafana ny varahiny ka hirehitra, ary mba hiempo ao anatiny ny fahalotoany, ka ho levona ny taim-pahadiosany. Nampahasasatra tena tamin'ny lainga izy, nefa tsy nivoaka taminy ny taim-pahadiosany be; ao amin'ny afo no hitoeran'ny taim-pahadiosany. Ao amin'ny fahalotoanao no misy fijangajangana; satria efa nodioviko ianao, nefa tsy nety nadio, dia tsy hodiova amin'ny fahalotoanao intsony ianao mandra-pampitsahatro ny

fahatezerako aminao. Izaho Jehovah no nilaza izany; ho tanteraka izany, ary Izaho no hanao azy; tsy hihemotra Aho, tsy hamindra fo, ary tsy hanenina; araka ny lalanao sy araka ny ataonao no hitsarany anao, hoy Jehovah Tompo.

Ary tonga tamiko ny tenin'i Jehovah nanao hoe: Ry zanak'olona, indro, esoriko aminao tampoka amin'ny loza mahafaty ny irin'ny masonao; nefa aza misaona na mitomany ianao, ary aoka tsy hilatsaka ny ranomasonao. Misentoa mangina, aza manao fisaonana ny amin'ny maty; fehezo eo aminao ny fehin-dohanao, ary ataovy eo amin'ny tongotrao ny kapanao; aza manarona ny molotrafo, ary aza mihinana ny mofon'ny olona. Dia niteny tamin'ny vahoaka aho nony maraina; ary nony hariva dia maty ny vadiko; ary ny ampitso maraina dia nataoko araka izay nandidiana ahy. Ary hoy ny vahoaka tamiko: Moa tsy hambaranao aminay va izay hevitr'izao zavatra izao ho anay, satria manao toy izany ianao?

Dia novaliako hoe: Tonga tamiko ny tenin'i Jehovah nanao hoe: Mitenena amin'ny taranak'Isiraely hoe: Izao no lazain'i Jehovah Tompo: Indro, holefoko ny fitoerako masina, dia ilay reharen'ny herinareo, sy fanirian'ny masonareo, ary ilay antratin'ny fanahinareo; ary ny zanakalahinareo sy ny zanakavavinareo, izay nafoinareo, dia ho lavon'ny sabatra. Ary hataonareo tahaka izay nataoko: tsy hosaronanareo ny molotrareo, ary tsy hihinana ny mofon'ny olona ianareo. Ary ny fehin-dohanareo dia ho eo an-dohanareo, ary ny kiraronareo ho eo amin'ny tongotrareo; tsy hitomany na hitaraina ianareo; fa ho reraka noho ny helokareo ianareo, ary hitaraina hifampijerijery. Koa Ezekiel dia ho famantarana ho anareo: araka izay rehetra nataony no hataonareo; ary rehefa tonga izany, dia ho fantatrareo fa Izaho no Jehovah Tompo. Ezekiel 24:1–24.

Ezekiel dia famantarana izay manondro ny fanombohan'ny fahirano sy ny famaranana amin'ny fandranganana an'i Jerosalema, ary aorian'izany, ny fahababoan'ireo mambran'ny fiangonana Advantista Mitandrina ny Andro Fahafito Laodiseana.

“Rehefa i Kristy nijery nidina avy teo an-tampon'i Oliveta, dia hitany fa io toe-javatra io no nisy tao amin'ny fiangonana rehetra. Mihatra amin'izay rehetra manaraka ny dian'ny mponin'i Jerosalema, izay nanana fahazavana lehibe toy izany, ireo fampitandremana. Ity vahoaka ity dia aseho eo anoloantsika ho fampitandremana. Amin'ny fandavana ny fampitandreman'Andriamanitra amin'izao androntsika izao, dia averin'ny olona indray ny fahotan'i Jerosalema. Hitan'ny Tompo izay tsy hitan'ny olombelona sady tsy tiany ho hita—dia ny vokatr'izay rehetra kasain'ny olona atao any Battle Creek. Efa nataony avokoa izay rehetra azon'Andriamanitra atao. Nampamirapiratin'ny teo anoloan'ny mason'ny vahoaka ny fahazavana, mba tsy hahatratra ilay fetra izay tsy ahatsapana fibebahana intsony ny fahotany. Kanefa noho ny fizotry ny fialana ela tamin'ny fitsipika marina sy mahitsy, dia napetraky ny olona teo amin'ny tenany ny toerana izay tsy ahitana fahazavana sy fahamarinana, rariny sy famindrampo. Efa tonga anisan'ny toetrany indrindra izany lalana izany.” Testimonies, boky faha-8, 68.

Vavolombelona Roan'ny Alfa sy Omega

Natao ho moana tamin'ny fomba mihoatra ny ara-boajanahary i Ezekiel, ary nampahafantarina izy fa rehefa lavo i Jerosalema dia ho afaka hiteny indray, ary amin'izany dia ho “famantarana”

izy. Ny tsy fisaonan'i Ezeikiela ny fahafatesan'ny vadiny no nanamarika ny famantarana alfa teo am-piandohan'ny fahirano, ary ny fisokafan'ny vavan'i Ezeikiela rehefa lavo i Jerosalema no famantarana omega. Ny fahirano hatramin'ny fandranganana dia voamariky ny famantarana eo am-piandohana sy eo amin'ny fiafarana. Ao anatin'io fanoharana io ihany, ny vavolombelona faharoa momba ny famantarana alfa sy omega dia aseho amin'ny fahafatesan'ny “fanirian'ny mason'i Ezeikiela” ho alfa, ary ny fahafatesan'ny “fanirian'ny maso” an'ny vahoaka no famantarana omega amin'ilay fe-potoana. Ilay fe-potoana iray taona sy tapany dia mitondra vavolombelona roa momba ny alfa sy omega. Ny fahafatesan'ny vadin'i Ezeikiela dia nisolo tena ny fahababoana sy ny fanitsakitsahana ny antokon'olona, ary ny fahafatesana omega an'i Jerosalema dia nisolo tena ny fanitsakitsahana ny fitoerana masina.

Ary Ezeikiela dia ho famantarana ho anareo; araka izay rehetra nataony no hataonareo; ary raha tonga izany, dia ho fantatrareo fa Izaho no Tompo Andriamanitra. Ary ianao koa, ry zanak'olona, moa tsy amin'ny andro hanalako aminy ny heriny, dia ny hafalian'ny voninahiny, ny irin'ny masonry, ary izay ifikirany amin'ny fony, dia ny zanany lahy sy ny zanany vavy, no hahatongavan'izay afa-mandositra aminao amin'izany andro izany, hampandre anao izany mba hohenoin'ny sofinao? Amin'izany andro izany dia hisokatra amin'ilay afa-mandositra ny vavanao, ka hiteny ianao, ary tsy ho moana intsony; ary ho famantarana ho azy ireo ianao; ka dia ho fantany fa Izaho no Jehovah. Ezeikiela 24:24–27.

Fahafatesana Enina

Ny fahafatesan'ny vadin'i Ezeikiela no manamarika ny fiandohan'ny fahirano sy ny fahafatesan'i Jerosalema, izay, araka ny faminiana, no ampakarin'i Kristy, ary mampiseho mialoha ny lalàna alahady ho avy tsy ho ela, izay ialohavan'ny vanim-potoana iray asehon'ny fahirano. Ny vanim-potoanan'ny fahirano sy ny fandravana dia mari-pamantaran-dalana roa miavaka, na dia mifandray mivantana aza. Ny fahirano dia vanim-potoana iray, ary ny fandravana dia teboka iray eo amin'ny fotoana. Ny fandravana no lalàna alahady izay ialohavan'ny vanim-potoanan'ny fananganana ny sarin'ny bibidia. Ny vanim-potoanan'ny sarin'ny bibidia dia mifarana amin'ny mariky ny bibidia. Rehefa nanondro ny famantarana ny fandravana an'i Jerosalema tao amin'ny Matio efatra amby roapolo Jesosy, dia niresaka koa ny andron'i Noa Izy.

Fa tahaka ny tamin'ny andron'i Noa, dia ho tahaka izany koa ny fihavian'ny Zanak'olona. Fa tahaka ny tamin'ny andro talohan'ny safodrano, izay nihinanany sy nisotroany, nampaka-bady sy nampanambady, mandra-pahatongan'ny andro izay nidiran'i Noa tao amin'ny sambo-fiara, ary tsy nahalala izy mandra-pahatongan'ny safodrano ka nifaoka azy rehetra; dia ho tahaka izany koa ny fihavian'ny Zanak'olona. Matio 24:37–39.

Tamin'ny andron'i Noa dia nakatona ny varavaran'ny fotoam-pahasoavana, ka izany no nanambara mialoha ny lalàna Alahady izay ho avy tsy ho ela, izay asehon'ny fanidiana ny varavarana tamin'ny 22 Oktobra 1844 koa. Ny fe-potoana nanomboka tamin'ny fivoriambe tao Exeter ny 12–17 Aogositra 1844 dia maneho vanim-potoana ara-paminiana izay mitondra mankamin'ny varavarana mikatona.

Tamin'ny andron'i Noa, i Noa dia nisolo tena ny anjely fahatelo, ary ny anjely fahatelo dia tonga teo amin'ny varavarana mihidy tamin'ny 22 Oktobra 1844. Tamin'ny andron'i Noa, izay nolazain'i Jesosy fa ho tahaka ny "fihavian'ny Zanak'olona," ireo anjely telo ao amin'ny Apokalypsy faha-efatra ambin'ny folo no nitarika ho amin'ny varavarana mihidy. I William Miller dia nisolo tena ny hafatry ny anjely voalohany, ary notondroin'i Enoka tandindona tamin'ny andron'i Noa izany. I Joda dia mampahafantatra ny hafatr'i Enoka ho mitovy tandrify amin'ny hafatr'i Miller.

Ary Enoka koa, ilay fahafito hatramin'i Adama, dia naminany ny amin'ireo hoe: Indro, avy ny Tompo mbamin'ny olo-masiny alinalina, hanao fitsarana amin'ny olona rehetra sy hampiaiky ny ratsy fanahy rehetra eo aminy ny amin'ny asa ratsy fanahy rehetra izay nataony tamin'ny faharatsiam-panahy, sy ny amin'ny teny mafy rehetra izay nolazain'ny mpanota ratsy fanahy hanohitra Azy. Joda 1:14, 15.

Ny hafatry ny anjely voalohany nataon'i Miller dia nanambara ny "fitsarana" araka izay nasehon'ny hafatr'i Enoka ho tandindona. Ny fiandohan'i Enoka dia voamarika ho ilay "fahafito hatramin'i Adama." Ny hafatr'i Miller dia nanomboka sy nifarana tamin'ny fahatongavan'ny "impito" namely ny fanjakana avaratra, ary enina amby efapolo taona tatỳ aoriana dia tonga ny anjely fahatelo tamin'ny 22 Oktobra 1844, rehefa tanteraka ilay "impito" namely ny fanjakana atsimo. Samy nanomboka tamin'ny fanondroana ny isa fito na Enoka na i Miller, izay iraky ny ora fitsarana. Ny vanim-potoana izay nanomboka tamin'i Enoka, ilay fahafito, dia nifarana tamin'ny fito andro nidiran'ny biby tao amin'ny sambo-fiara mandra-pikatonan'ny varavarana tamin'ny fomba mihoatra ny voajanahary. Mandrakariva i Jesosy no mampiseho ny farany amin'ny alalan'ny fiandohana.

Enoka niteraka an'i Metosela, izay kosa niteraka an'i Lameka. Lameka sy Metosela dia maneho ny hafatry ny anjely faharoa ary koa ny hafatry ny antso mamatonalina. Ny antso mamatonalina dia nandroso hatramin'ny varavarana mihidy, ka izany no anehoana azy amin'i Metosela izay maty tamin'ny taona nisian'ny safodrano. Lameka no naneho ny hafatry ny anjely faharoa, ary Lameka dia maty dimy taona talohan'ny safodrano. Ireo dimy taona hatramin'ny nahafatesan'i Lameka ka hatramin'ny nahafatesan'i Metosela tamin'ny fotoana nikatonan'ny varavarana dia tandindon'ny nahafatesan'ny ampakarin'i Ezekiela, izay nanamarika ny fiandohan'ny vanim-potoana izay nitarika ho amin'ny nahafatesan'ny ampakarin'i Kristy, izay asehon'i Metosela.

Enôka dia tandindon'ilay anjely voalohany izay tonga tamin'ny 1798, i Lameka kosa dia tandindon'ilay anjely faharoa izay tonga tamin'ny 19 Aprily 1844, ary i Metosela dia tandindon'ilay antso amin'ny misasakalina hatrany Exeter ka hatramin'ny varavarana mihidy tamin'ny 22 Oktobra 1844, izay notandindonin'i Noa. Ny dimy taona nanomboka tamin'ny nahafatesan'i Lameka ka hatramin'ny nahafatesan'i Metosela dia tandindon'ny herintaona sy tapany hatramin'ny 587 BC ka hatramin'ny 586 BC. Ireo dimy taona avy amin'i Lameka ka hatramin'i Metosela dia tandindon'ny dimy taona hatramin'ny 1448 ka hatramin'ny 1453.

Tamin'ny 31 Oktobra 1448, dia maty i John Palaiologos, ary ny rahalahiny, i Constantine faha-iraka ambin'ny folo, (ilay Constantine farany) dia nitady alalana tamin'ilay fahefana Tiorka

silamo mba hiakatra eo amin'ny seza fiandrianan'i Roma atsinanana. Ny fanekena nataony tamin'ny 27 Jolay 1299 dia nahatanteraka ny vanim-potoana faharoa iray hetsy sy dimampolo taona ao amin'ny Apokalypsy toko fahasivy, izay aseho ao amin'ny andininy faha-10. Dimy taona taorian'ny nahafatesan'i John Palaiologos, dia maty teo ambonin'ny mandan'i Constantinople ny rahalahiny, i Constantine faha-iraika ambin'ny folo, raha nandresy ny empira Bizantina an'i Roma atsinanana i Mehmed II. Mehmed dia endrika Tiorka avy amin'ny anarana hoe Mohammed, koa ny fahafatesan'i Mohammed voalohany tamin'ny 632, izay nanomboka ny faminaniana voalohany iray hetsy sy dimampolo taona ao amin'ny Apokalypsy toko fahasivy, (hita ao amin'ny andininy faha-5), ary nifarana tamin'ny fahafatesan'ilay Constantine farany teo an-tanan'i "Mohammed faharoa" enin-jato sy roapolo amby valopolo sy valonjato taona tatỳ aoriana. Dimy taona talohan'ny nahafatesany dia efa naminany ny faharavan'i Roma i Mohammed, ary tanterahin'ilay Tiorka nantsoina hoe Mohammed faharoa izany.

Konstantina farany, ilay fahiraika ambin'ny folo, dia maty tamin'ny adin'i Constantinople, ka izany no manondro ireo dimy taona hatramin'ny nahafatesan'i Jaona rahalahiny ka hatramin'ny nahafatesany. Ireo dimy taona ireo dia naseho mialoha tamin'ireo dimy taona hatramin'ny nahafatesan'i Lameka, ilay zanaka, ka hatramin'ny nahafatesan'i Metosela, ilay ray, dimy taona tatỳ aoriana, tamin'ny nikatonan'ny varavarana tamin'ny sambo-fiara. Koa ny fahafatesan'ny ampakarin'i Ezekielia dia naseho mialoha tamin'ny fahafatesan'i Lameka, ary miaraka izy ireo no manome vavolombelona ny amin'ny fahafatesan'i Jaona Palaiologos tamin'ny 1448. Ny fahafatesan'i Metosela izay nanaraka izany kosa dia mifandrindra amin'ny fahafatesan'ny ampakarin'i Kristy sy ny fandravana an'i Jerosalema tamin'ny 586 tal. J.K., ary miaraka izy ireo dia mifandrindra amin'ny fahafatesan'i Konstantina fahiraika ambin'ny folo.

Ny vavolombelona telo amin'ny vanim-potoana ara-paminaniana izay manomboka sy mifarana amin'ny fahafatesana iray, dia manazava ny vanim-potoanan'ny fananganana ny sarin'ilay bibidia izay mifarana amin'ny mariky ny bibidia, ary mifanaraka amin'ny fanambarana ny antso amin'ny misasakalina teo amin'ny tantaran'ny Millerita sy ny fananganana ny sarin'ilay bibidia izay mifarana amin'ny mariky ny bibidia ao amin'ny tantarantsika ankehitriny. Rehefa tanteraka ny mariky ny bibidia amin'ilay lalàna Alahady ho avy tsy ho ela, dia tonga ny "fitenenana" ara-paminaniana, mifanaraka amin'i Ezekielia izay afaka "niteny" araka ny sitrapony manokana rehefa rava i Jerosalema.

Mity

Amin'ny lalànan'ny Alahady, izay tandindonin'ny fandravana an'i Jerosalema, ny fitenenana ara-paminanian'i Etazonia dia voamarika rehefa miteny toy ny dragona ilay mpaminany sandoka.

Ary nahita bibidia iray hafa niakatra avy tamin'ny tany aho; ary nanana tandroka roa tahaka ny zanak'ondry izy, nefa niteny tahaka ny dragona. Apokalypsy 13:11.

Amin'ny lalàn'ny Alahady, Balaama mikapoka ny ampondrany fanintelony, ary avy eo dia miteny ny ampondra.

Ary ny Tompo nampahalalaka ny vavan'ily boriky, ka hoy izy tamin'i Balama: Inona no nataoko taminao no nikapohanao ahy intelo izao? Ary hoy Balama tamin'ily boriky: Satria naneso ahy ianao; enga anie ka mba nisy sabatra teny an-tanako, fa hovonoiko ianao izao. Ary hoy ilay boriky tamin'i Balama: Tsy izaho va no borikinao, izay nitainginao hatrizay nahazoanao ahy mandraka androany? Efa fanaoko taminao va ny nanao toy izao? Dia hoy izy: Tsia. Nomery 22:28–30.

Ny mpaminany sandoka dia miteny amin'ny lalàn'ny Alahady, ary ny finoana silamo koa dia miteny amin'ny lalàn'ny Alahady. Samy mpaminany sandoka ara-paminaniana izy roa tonta. Amin'ny lalàn'ny Alahady no itenenan'ily “fahitana” ao amin'i Habakoka izay niandry ela.

Fa ny fahitana dia mbola ho amin'ny fotoana voatendry; nefa amin'ny farany dia hiteny izy ka tsy handainga; na dia mitaredretra aza izy, andraso ihany; fa tena ho avy tokoa izy, ka tsy hitaredretra. Habakoka 2:3.

Habakoka no tena mpaminany izay miteny mifanohitra amin'ireo mpaminany sandoka. Ny “fahitana” ao amin'i Habakoka dia miteny amin'ny alalan'ny vavan'i Ezekiela, izay moana fahiny, ary avy eo dia nosokafana ny vavany. Ny fampanantenana ny ho vavan'Andriamanitra dia nomena an'i Jeremia.

Nahoana no mandrakizay ny fahoriako, ary tsy azo sitranina ny feriko ka mandà tsy ho sitrana? Ho toy ny mpamitaka amiko tokoa va Hianao, sy ho toy ny rano izay tsy maharitra? Koa izao no lazain'i Jehovah: Raha miverina ianao, dia hampodiko indray, ka hijoro eo anatrehako ianao; ary raha avoakanao ny sarobidy hiala amin'ny zava-poana, dia ho tahaka ny vavako ianao; aoka hiverina aminao izy, fa aza ianao no hiverina aminy. Jeremia 15:18, 19.

Tamin'ny lalàn'ny Alahady, nifarana ny fahanginan'i Zakaria nandritra ny sivy volana, raha niteny izy ka nanamafy fa Joany no anaran'ny zanany. I Zakaria dia naneho ny fitarihana izay tsy mino ny tenin'ny anjely fahatelo, ary i Jaona kosa dia naneho ny hetsika Elia, dia ny fiangonana izay hampiditra ny Fiavian'i Kristy Fanindroany.

Ary hoy Zakaria tamin'ily anjely hoe: Ahoana no hahafantarako izany? fa izaho dia efa antitra, ary ny vadiko efa mandroso fahanterana. Ary namaly ilay anjely ka nanao taminy hoe: Izaho no Gabriela, izay mitsangana eo anatrehan'Andriamanitra; ary nirahina hiteny aminao sy hitondra aminao izao teny soa mahafaly izao. Ary, indro, ho moana ianao ka tsy hahateny, mandra-pahatongan'ny andro hahatanterahan'izany zavatra izany, satria tsy nino ny teniko ianao, izay ho tanteraka amin'ny fotoany.

Ary niandry an'i Zakaria ny olona ka gaga, satria naharitra ela tao amin'ny tempoly izy. Ary rehefa nivoaka izy, dia tsy nahateny taminy; ka fantatr'ireo fa nahita fahitana tao amin'ny tempoly izy; fa nanome famantarana tamin'izy ireo izy ka nitoetra ho moana. Lioka 1:18–22.

Zakaria dia anisan'ny antokon'ny mpisorona fahavalo.

Tamin'ny andron'i Heroda, mpanjakan'i Jodia, dia nisy mpisorona anankiray atao hoe Zakaria, avy tamin'ny antokon'i Abia; ary ny vadiny dia isan'ny zanakavavin'i Arona, ary ny anarany dia Elizabeta. Ary samy marina teo anatrehan'Andriamanitra izy mivady, ka nandeha tsy

nanan-tsiny tamin'ny didy sy ny fitsipika rehetra avy amin'ny Tompo. Ary tsy nanan-janaka izy ireo, satria momba Elizabeta; ary efa samy nandroso taona indrindra izy mivady. Ary nony nanao ny raharaham-pisoronany teo anatrehan'Andriamanitra izy, araka ny filaharan'ny antokony, dia araka ny fanao amin'ny raharaham-pisoronana no nahalatsahan'ny anjarany handoro ditin-kazo manitra raha niditra tao amin'ny tempolin'ny Tompo izy. Ary ny vahoaka betsaka rehetra dia nivavaka teo ivelany tamin'ny ora fandoroana ditin-kazo manitra. Lioka 1:5–10.

Ny mpaminany rehetra dia maneho ny andro farany, ary Zakaria dia niditra tao amin'ny tempoly, tahaka ny nataon'i Ezekiela. Izy dia tamin'ny antokon-draharaha fahavalo amin'ny mpisorona, izay manamarika tandindona ny amin'ireo fanahy valo tao amin'ny sambo fiaran'i Noa izay niala avy tamin'ny tontolo taloha ho amin'ny tontolo vaovao. Samy tsy nanan-tsiny izy sy ny vadiny, nefa i Zakaria dia hisalasala ny tenin'i Gabriela. Ny hetsika Millerita dia nanomboka ho Filadelfiana (tsy manan-tsiny) nefa nifindra ho Laodiseana tamin'ny 1856. Amin'ny andro farany, ny hafatry ny anjely dia ny hafatry ny anjely fahatelo, ary ny hafatr'i Gabriela tamin'i Zakaria dia maneho ny hafatry ny anjely fahatelo ary koa ny hafatr'i Elia, araka ny anehoan'i Jaona Mpanao-batisa azy.

Ary nisy anjelin'ny Tompo niseho taminy, nitsangana teo ankavanan'ny alitara fandoroana ditin-kazo manitra. Ary raha nahita azy Zakaria, dia raiki-tahotra izy, ka azon-tahotra indrindra. Fa hoy ilay anjely taminy: Aza matahotra, ry Zakaria; fa efa nohenoina ny fivavahanao; ary Elizabeta vadinao hiteraka zazalahy ho anao, ary hataonao hoe Jaona no anarany. Ary hanana fifaliana sy haravoana ianao; ary maro no hifaly noho ny nahaterahany. Fa ho lehibe eo imason'ny Tompo izy, ary tsy hisotro divay na zava-pisotro mahery; ary ho heniky ny Fanahy Masina izy hatrany an-kibon-dreniny. Ary maro amin'ny Zanak'Isiraely no hampodiny ho amin'ny Tompo Andriamaniny. Ary izy handeha eo alohany amin'ny fanahy sy ny herin'i Elia, hampodina ny fon'ny ray ho amin'ny zanaka, ary ny tsy mankatò ho amin'ny fahendren'ny marina; mba hanomana olona efa voavotra ho an'ny Tompo. Ary hoy Zakaria tamin'ilay anjely: Ahoana no hahalalako izany? fa izaho efa antitra, ary ny vadiko efa mandroso andro. Ary ilay anjely namaly ka nanao taminy hoe: Izaho no Gabriela, izay mitsangana eo anatrehan'Andriamanitra; ary nirahina aho hiteny aminao sy hitory aminao izany teny soa mahafaly izany. Lioka 1:11–19.

Nisalasala i Zakaria fa ho tanteraka ny hafatry ny Elia izay ho avy.

Indro, Izaho haniraka an'i Elia mpaminany ho aminareo alohan'ny hahatongavan'ny andron'i Jehovah, ilay lehibe sy mahatahotra; ary izy hampody ny fon'ny ray ho amin'ny zanaka, ary ny fon'ny zanaka ho amin'ny rainy, fandrao avy Aho ka hamely ny tany amin'ny ozona. Malakia 4:5, 6.

Ao anatin'ny tontolon-kevitra ny fanisiana tombo-kase ao amin'ny Ezekiela toko fahasivy, Rahavavy White dia manondro ny antony nanoharana ny mpitarika ny fiangonana Advantista Mitandrana ny Andro Fahafito any Laodikia tamin'ny tsi-finoan'i Zakaria.

“Ny sokajin'olona izay tsy mahatsiaro alahelo noho ny fihenana ny fiainam-panahiny, na tsy misaona noho ny fahotan'ny hafa, dia havela tsy hisy ny tombo-kasen'Andriamanitra aminy.

Ny Tompo dia maniraka ny irany, dia ireo lehilahy mitondra fiadian'ny famonoana eny an-tanany hoe: ‘Manaraha azy hamaky ny tanàna, ka mamonoa; aza aoka ny masonareo hamindra fo, ary aza miantra; vonoy tanteraka na ny antitra na ny tanora, na ny zatovovavy, na ny ankizy madinika, na ny vehivavy; fa aza manakaiky izay olona rehetra misy famantarana; ary atombohy eo amin'ny fitoerako masina. Dia natombony teo amin'ny anti-panahy izay teo anoloan'ny trano izany.’”

“Eto no ahitantsika fa ny fiangonana—izay fitoeran-masin'ny Tompo—no voalohany nahatsapa ny kapoky ny fahatezeran'Andriamanitra. Ireo loholona, dia ireo izay nomen'Andriamanitra fahazavana lehibe sady nijoro ho mpiambina ny tombontsoa ara-panahin'ny vahoaka, dia nivadika tamin'ny fitokisana napetraka taminy. Noraisin'izy ireo ny toerana hoe tsy ilaintsika ny miandry fahagagana sy ny fisehoana miharihary an'ny herin'Andriamanitra tahaka ny tamin'ny andro taloha. Niova ny fotoana. Ireo teny ireo no manamafy ny tsi-finoany, ka hoy izy: Tsy hanao soa ny Tompo, ary tsy hanao ratsy koa Izy. Be famindram-po loatra Izy ka tsy hamangy ny olony amin'ny fitsarana. Koa ‘Fiadanana sy filaminana’ no antson'ireo lehilahy izay tsy hanandratra ny feony intsony tahaka ny trompetra hampiseho amin'ny olon'Andriamanitra ny fandikan-dalàny sy amin'ny taranak'i Jakoba ny fahotany. Ireo alika moana izay tsy nety nivovo no ireo izay mahatsapa ny famalian-drariny avy amin'Andriamanitra tafintohina. Lehilahy, tovovavy, ary zaza madinika dia samy levona avokoa.” Testimonies, volume 5, 211.

Nisalasala tamin'ny hafatry ny anjely fahatelo i Zakaria, izay hafatr'i Elia, ka mamerina ny tantaran'i Jaona Mpanao Batisa ary koa ny tantaran'i William Miller.

Dimy Volana

Nafenin'i Elisabeth nandritra ny dimy volana ny fitondrana vohoka nananany.

Ary rehefa afaka izany andro izany, dia nanan'anaka i Elisabeta vadiny, ka niery dimy volana nanao hoe: Izao no nataon'ny Tompo tamiko tamin'ny andro nijereny ahy hanala ny fahafaham-baraka tamiko teo anivon'ny olona. Ary tamin'ny volana fahenina dia nirahin'Andriamanitra Gabriela anjely ho any amin'ny tanàna iray any Galilia, atao hoe Nazareta. Lioka 1:24–26.

Zakaria dia isan'ny antokon'ny mpisorona fahavalo, mifanaraka amin'ny famorana an'i Jaona zanany tamin'ny andro fahavalo, izay andro hitenenan'i Zakaria indray. Izy sy Jaona zanany dia maneho ireo fanahy valo izay tao anatin'ny sambofiaran'i Noa, izay nafenina tsy ho azon'ny fahafatesana nentin'ny ranon'ny safo-drano nandritra ny dimy volana, na dimampolo amby zato andro. Ny dimampolo amby zato andro amin'ny fitondrana vohoka sy amin'ny ranon'ny safo-drano dia mifanaraka amin'ireo fe-potoana roa misy dimy volana ao amin'ny Apokalypsy toko faha-sivy.

Zakaria sy Jao zanany koa dia maneho ny fotoana iovan'ny fiangonana fahafito, Laodikia, ho amin'ny fiangonana fahavalo, Filadelfia. Hatramin'ny fanompoan'i Zakaria tamin'ny anjara fanompoana fahavalo ka hatramin'ny famoràna an'i Jao zanany tamin'ny andro fahavalo dia maneho vanim-potoana ara-paminaniana izay amaritan'ny isa fahavalo ny fiandohana sy ny

fiafarana. Ao anatin'izany vanim-potoana ara-paminaniana izany dia misy fe-potoana dimy volana izay maneho fotoana fiafenana.

Ny “fitenenan” ny faminaniana no manondro ny lalàn'ny Alahady izay ho avy tsy ho ela; koa Zakaria dia miteny eo amin'ny lalàn'ny Alahady, amin'ny fotoana anombohana tombo-kase ny zanany, araka ny asehon'ny asa famorana. Ao amin'izany tantara izany, talohan'ny lalàn'ny Alahady, rehefa miteny Zakaria, amin'ny faran'ny dimy volana, amin'ny volana fahenina dia mamangy an'i Elizabeta i Maria, ary ny Fanahy Masina manosotra an'i Elizabeta, izay, amin'ny maha-vehivavy azy, dia maneho ny fanosoran'Andriamanitra ny fiangonany efa-bolana mialoha ny lalàn'ny Alahady izay ho avy tsy ho ela.

Ary Maria niainga tamin'izany andro izany ka nandeha faingana ho any amin'ny tany havoana, ho any amin'ny tanàna anankiray any Joda; ary niditra tao an-tranon'i Zakaria, ka niarahaba an'i Elizabeta. Ary izao no niseho, raha vao ren'i Elizabeta ny fiarahaban'i Maria, dia nibitaka ny zaza tao an-kibony; ary Elizabeta dia nohenoin'ny Fanahy Masina; ary niantso tamin'ny feo mafy izy ka nanao hoe: Isaorana hianao eo amin'ny vehivavy, ary isaorana ny vokatra ny kibonao. Ary avy aiza no ahazoako izany, dia ny hahatongavan'ny renin'ny Tompoko aty amiko? Fa, indro, raha vao tonga tamin'ny sofiko ny feon'ny fiarahabanao, dia nibitaka noho ny hafaliana ny zaza tao an-kiboko. Ary sambatra izay nino; fa hisy fahatanterahan'izay zavatra nolazaina taminy avy tamin'ny Tompo. Lioka 1:39–45.

Tamin'ny faran'ny dimy volana, i Elizabeta dia niteny tamin'i Maria “tamin'ny feo mahery”, nidera ny finoan'i Maria ny hafatr'i Gabriela, izay amin'ny andro farany no hafatry ny anjely fahatelo. Ny vadin'i Elizabeta, dia Zakaria, no tsy nino, fa tsy i Maria. Ren'i Maria ny hafatr'i Gabriela dimy volana taorian'i Zakaria, koa ny finoany ny amin'ny anjely fahatelo dia voamarika ho tonga taorian'ny nampahafantarana ny hafatra miafin'ny dimy volana. Ny hafatra miafin'ny dimy volana amin'ny andro farany dia ireo dimy volana voalohany ao amin'ny Apokalypsy toko faha-9 andininy faha-5. I Maria dia maneho ny fiangonana amin'ny andro farany izay manaiky ny hafatry ny anjely fahatelo, izay ahitana fanokafana manokana ny amin'ny dimy volana, mialoha indrindra ny hihavian'ny fanambaràna ny lalàn'ny Alahady izay efa antomotra, eo ho eo amin'ny efa-bolana aty aoriana.

Tamin'ireo mariky ny lalana tamin'ny fitsidihan'i Maria no ifamatoran'ny fihetsik'ireo anjely voalohany sy faharoa, izay asehon'i Zakaria sy Elizabeta, amin'ny fihetsiky ny anjely fahatelo izay asehon'i Maria sy Josefa. Zakaria dia maneho manampahefana iray avy amin'ny fiangonana izay tsy nino ny hafatry ny anjely fahatelo; ary Josefa, ilay mpandrafitra, dia maneho fihetsiketsehana iray asehon'ny asa iantohan-tena. Mifarana tahaka ny niandohany ny Advantisma, ary fihetsiketsehana no niandohany, fa tsy rafitra ara-piangonana voalamina. Ny fihetsiky ny iray hetsy sy efatra arivo amby efatra alina, izay asehon'i Josefa sy Maria ary Kristy, dia havana akaiky mivantana amin'ny fihetsiketsehana Millerita izay asehon'i Zakaria sy Elizabeta ary Jaona; ary ny tsy finoana tamin'ny 1863 dia asehon'i Zakaria. Ny 1863 dia maneho ny tsy finoana ny hafatry ny anjely voalohany sy faharoa, ary ny fihetsiky ny anjely fahatelo kosa dia maneho ny finoan'i Maria.

“Ny anjely dia nirahina hanampy ilay anjely mahery avy any an-danitra, ary reko ny feo izay toa nanakoako hatraiza hatraiza hoe: ‘Mivoaha avy ao aminy, ry oloko, mba tsy ho mpiombona amin’ny fahotany ianareo, ary mba tsy handraisanareo anjara amin’ny lozany. Fa ny fahotany dia tafakatra hatrany an-danitra, ary Andriamanitra nahatsiaro ny helony.’ Io hafatra io dia toa fanampin’ny hafatra fahatelo, niombona tamin’ny tahaka ny niombonan’ily antso tamin’ny misasakalina tamin’ny hafatry ny anjely faharoa tamin’ny taona 1844. Ny voninahitr’Andriamanitra dia nitoetra teo amin’ireo olo-masina maharitra sy miandry, ary tamin-kahasahiana no nanomezany ilay fampitandremana farany manetriketrika, nitony ny fahalavoan’i Babylona sy niantso ny olon’Andriamanitra hivoaka avy ao aminy mba hahafahany mandositra ny fitsarana mahatahotra miandry azy.” Early Writings, 277.

Ny fitambaran’ny hafatra roa dia asehon’ny famangian’i Maria an’i Elizabeta, ary tonga izany teboka izany rehefa ambara izay nafenina nandritra ny dimy volana. Izany teboka izany no ihaonan’ny faminaniana roa ka anambarana azy miaraka. Ny iray dia nambaran’i Elizabeta ary ny iray kosa nambaran’i Maria. Ny fitambaran’ny hafatra roa dia manondro ny fotoana ihaonan’ny antso amin’ny misasakalina amin’ny hafatry ny anjely faharoa, ary izany no nitranga teo amin’ny tantaran’ny Millerita tao amin’ny fivoriana an-toby tao Exeter.

Taorian’i Elisabeth ary avy eo i Maria nanonona ny fanambaràny, dia “nitoetra teo aminy tokony ho telo volana Maria, ary niverina tany an-tranony.” Lioka 1:56. Ilay fe-potoana enina amby enimpolo andro hatrany Exeter ka hatramin’ny 22 Oktobra 1844 dia asehon’ireo efa-bolana ireo, izay nifarana tamin’ily lalàn’ny Alahady ho avy tsy ho ela, tamin’ny fotoana nitenenan’i Zakaria. Ireo efa-bolana ireo dia maneho ny vanim-potoanan’ny fanambaràna ny hafatry ny antso amin’ny misasakalina, izay tonga aorian’ny hafatry ny dimy volana miafina.

Ny hafatra roa teo amin’ny tantaran’ny Millerita dia ny an’ny anjely voalohany sy faharoa, ary ny hafatry ny anjely voalohany dia nohamafisin’ny fahatanterahan’ny faminaniana ara-potoana izay nanomboka tamin’ny fe-potoana dimy volana, izay voasarona ampahany mandra-pahatongan’ny folo andro talohan’ny fahatanterahany tamin’ny 11 Aogositra 1840, araka ny nambaran’i Josiah Litch. Ny fanamafisana ny hafatry ny anjely faharoa dia ny fanitsiana ny faminaniana diso momba ny taona 1843, izay nitranga tao amin’ny fivoriambe an-toby tao Exeter, araka ny nambaran’i Samuel Snow.

Ny fanambarana ny hafatra roa sosona amin’ny antso amin’ny misasakalina dia aseho ho fotoana fohy mialoha ny nihidiana ny varavarana, izay, ao amin’ny tantaran’i Noa, dia nanokatra fe-potoana dimy volana izay nifarana tamin’ny nipetrahan’ny sambofiara teo an-tampon’ny tendrombohitra Ararata. Ny fe-potoan’ny fanambarana ny antso amin’ny misasakalina dia tonga aorian’ny namahana ny tombo-kasen’ireo dimy volana miafina, izay tonga folo andro talohan’ny 11 Aogositra 1840, ary tonga koa izany taorian’ny nanesoran’ny Tompo ny tànan’ny tamin’ireo tandindona izay nosaronany teo amin’ny tabilao 1843. Ny folo andro nanomboka ny 1 ka hatramin’ny 11 Aogositra dia mifanaraka amin’ny enina amby enimpolo andro hatrany Exeter ka hatramin’ny 22 Oktobra 1844, ary ny vavolombelona roa sosona dia manondro fa ny famahana ny tombo-kasen’ireo dimy volana miafina, miaraka amin’ny fanitsiana ilay fanambarana tsy marina izay niteraka ny fahadisoam-panantenana voalohany, dia miseho rehefa mifanena sy miarahaba

an'i Elisabeth i Maria tamin'ny volana fahenina.

Amin'ny lalàn'ny Alahady, i Etazonia dia miteny tahaka ny dragona, ny borikin'ny finoana silamo dia miteny, ary ny fahitan'i Habakoka dia miteny amin'ny alalan'ny vavan'i Jeremia, Zakaria ary Ezekiela. Amin'ny lalàn'ny Alahady dia famantarana i Ezekiela, ka izany no anehoany ny saina atsangana amin'ny lalàn'ny Alahady. Roa amin'ireo filazana sivy ny teny hoe “famantarana” ao amin'ny bokin'i Ezekiela no manondro ny “Sabata” ho famantarana ny fanamasinana, izay maneho ny firaisan'ny maha-Andriamanitra amin'ny maha-olombelona.

Kanefa niasa noho ny amin'ny Anarako Aho, mba tsy ho voaloto teo anatrehan'ny jentilisa, izay nonenan'izy ireo, teo imason'izy ireo no nampahafantarako ny tenako taminy, tamin'ny namoahako azy hiala avy tany amin'ny tany Egipta. Koa dia nampivoahiko hiala avy tany amin'ny tany Egipta izy ka nentiko ho any an-efitra. Ary nomeko azy ny didiko, sady nasehoko azy ny fitsipiko, izay raha ataon'ny olona dia ho velona amin'izany izy.

Ary izaho kosa nanome azy ny Sabatako ho famantarana eo amiko sy eo aminy, mba hahafantarany fa Izaho no Jehovah izay manamasina azy. Fa ny taranak'Isiraely dia nikomy tamiko tany an-efitra; tsy nandeha araka ny didiko izy, ary nanamavo ny fitsipiko, izay raha ataon'ny olona dia ho velona amin'izany izy; ary nandoto fatratra ny Sabatako izy; ka hoy Aho: Haidiko aminy any an-efitra ny fahatezerako handringanana azy. Nefa niasa noho ny anarako Aho, mba tsy ho voaloto eo imason'ny jentilisa izay nahitan'izy ireo ny namoahako azy. Ary koa nanangan-tanana tamin'izy ireo tany an-efitra Aho fa tsy hampiditra azy ho any amin'ny tany izay nomeko azy, tondra-dronono sy tantely, izay voninahitry ny tany rehetra; satria nanamavo ny fitsipiko izy, ary tsy nandeha araka ny didiko, fa nandoto ny Sabatako; fa ny fony dia nanaraka ny sampiny. Kanefa ny masoko dia niantra azy ka tsy nandringana azy, ary tsy naringako tanteraka tany an-efitra izy. Fa hoy Aho tamin'ny zanany tany an-efitra: Aza mandeha araka ny didin'ny razanareo, ary aza mitandrana ny fitsipiny, na mandoto tena amin'ny sampiny; Izaho no Jehovah Andriamanitrareo; mandehana araka ny didiko, ka tandremo ny fitsipiko, ary araho izany; Ary manamasina ny Sabatako; dia ho famantarana eo amiko sy eo aminareo izany, mba hahafantaranareo fa Izaho no Jehovah Andriamanitrareo. Ezekiela 20:9–20.

Ezekiela dia maneho ny fanevan'ny iray hetsy sy efatra arivo amby efatra alina, ary ny famantarana ny maha-Andriamanitra tafaray amin'ny maha-olombelona dia ny “sabata”-n'ny Tompo. Ezekiela no famantarana eo am-piandohan'ny fahirano, ary izy no famantarana amin'ny fandravana an'i Jerosalema, rehefa atsangana ho faneva izy. Eo am-piandohan'ny fahirano, ireo izay mandà tsy hahita sy tsy hihaino, izay manamasi-dratsy ny “sabata”-ny, dia famantarana koa.

Dia tonga tatỳ amiko ny sasany tamin'ny loholon'ny Isiraely ka nipetraka teo anatrehako. Ary tonga tamiko ny tenin'i Jehovah nanao hoe: Ry zanak'olona, ireo lehilahy ireo dia nanangana ny sampiny tao am-pony, ary nametraka teo anoloan'ny tavany ny vato mahatafintohina amin'ny helony; moa va Aho mba hotadiaviny akory? Koa mitenena aminy, ka lazao aminy hoe: Izao no lazain'i Jehovah Tompo: Ny lehilahy rehetra amin'ny taranak'Isiraely izay manangana ny sampiny ao am-pony, ary mametraka eo anoloan'ny tavany ny vato mahatafintohina amin'ny helony, dia manatona ny mpaminany; Izaho Jehovah hamaly azy izay

manatona araka ny haben'ny sampiny maro; mba hahazoako ny taranak'Isiraely amin'ny fony ihany, satria tafasaraka amiko izy rehetra noho ny sampiny.

Koa lazao amin'ny taranak'i Isiraely hoe: Izao no lazain'i Jehovah Tompo: Mibebaha ianareo, ka mivilia hiala amin'ny sampinareo; ary avilio hiala amin'ny fahavetavetanareo rehetra ny tavanareo. Fa samy izay rehetra amin'ny taranak'i Isiraely, na amin'ny vahiny monina ao amin'ny Isiraely, izay misaraka amiko ka mampiorina ny sampiny ao am-pony, ary mametraka eo anoloan'ny tavany ny vato mahatafintohina amin'ny helony, dia manatona mpaminany mba hanontany aminy ny amiko,—Izaho Jehovah no hamaly azy amin'ny tenako; ary hatrehiko amin'ny tavako izany olona izany, ka hataoko famantarana sy ohabolana izy, ary hofongorako tsy ho eo afovoan'ny oloko izy; dia ho fantatrareo fa Izaho no Jehovah. Ary raha voafitaka ny mpaminany ka miteny teny izy, Izaho Jehovah no namitaka izany mpaminany izany; ary hahinjitra aminy ny tanako, ka horavako tsy ho eo afovoan'ny oloko Isiraely izy. Dia hitondra ny sazin'ny helony ireo: ny sazin'ny mpaminany dia ho tahaka ny sazin'izay manatona azy, mba tsy hivaona hiala amiko intsony ny taranak'i Isiraely, ary tsy haloto amin'ny fahadisoany rehetra intsony; fa mba ho oloko izy, ary Izaho ho Andriamaniny, hoy Jehovah Tompo. Ezekiela 14:1–11.

Tao Nashville, ireo ao anatin'ny fiangonana Advantista Mitandrana ny Andro Fahafito Laodiseana izay tsy nino tahaka an'i Zakaria, izay “nandray ny toerana fa tsy ilaintsika ny miandry fahagagana sy ny fanehoana miharihary ny herin'Andriamanitra tahaka ny tamin'ny andro taloha,” araka izay asehon'ny taona 1840 ka hatramin'ny 1844, dia hifanehatra amin'ireo any ivelan'ny Advantisma momba ny antony tsy nanomezany fampitandremana. Izy ireo no tonga ilay “famantarana” ny hafatry ny filazana fiadanana sy filaminana sandoka, izay manamarika ny fisarahan'ny hendry sy ny adala araka izay asehon'ireo lay roa mifanohitra tamin'ny fivoriana an-toby tao Exeter. Mitondra “famantarana” ny fanompoan-tsampy sy ny fikomiana izy ireo, raha i Ezekiela kosa mitondra ny tena hafatra fampitandremana ara-paminaniana. Amin'ny faran'ny fahirano, rehefa rava i Jerosalema, izay maneho ny lalàna alahady, ny famantarana ny fikomiana dia ny mariky ny bibidia ary ny famantarana ny fankatoavana dia ny tombo-kasen'Andriamanitra.

Ny fotoam-pahasoavana ho an'ny Advantisma dia hifarana tanteraka amin'ny lalàna momba ny Alahady, ary eo no misy famantarana ny marina sy ny ratsy fanahy izay voamarika ao. Ny fifaranan'ny fotoam-pahasoavana amin'ilay lalàna momba ny Alahady izay ho avy tsy ho ela dia tandindon'ny fifaranan'ny fotoam-pahasoavana rehefa hitsangana Mikaela, ary eo ny famantarana ny fahafatesan'ny vahoaka maro dia asehon'i Goga sy Magoga.

Ary izay mandalo mamakivaky ny tany, raha misy mahita taolan'olona, dia hanangana famantarana eo anilany izy mandra-pandevin'ny mpandevina azy ao amin'ny lohasahan'i Hamongoga. Ary ny anaran'ny tanàna koa dia hatao hoe Hamona. Toy izany no hanadiovany ny tany. Ezekiela 39:15, 16.

Ny famantarana ny fanekena dia asongadina ao amin'ny toko fahafito amby telopolo ao amin'i Ezekiela, izay anomezan'aina ny lohasahan'ny taolana maty ary ampiraisina ireo hazo roa. Omena aina ireo taolana amin'ny alalan'ny hafatry ny finoana silamo, izay asehon'ny rivotra efatra, ka izany no tandindon'ny 11 Aogositra 1840. Ampiraisina ho iray ireo hazo roa, ka izany no maneho

ny fampiraisana ny hafatry ny anjely faharoa amin'ny hafatry ny antso amin'ny sasakalina. Ny taolana dia fanehoana ny fanomezana hery ny anjely voalohany ary ny hazo roa dia fanehoana ny fanomezana hery ny anjely faharoa. Aorian'izany, ny olon'Andriamanitra dia tonga vahoaka voafidiny amin'ny andro farany sady vahoakan'ny faneken'ny asehon'i Jaona ho iray hetsy sy efatra amby efatra alina.

Ary koa, hanao faneken'ny fiadanana amin'izy ireo Aho; fanekena mandrakizay no ho aminy izany; ary hampiorina azy Aho, sy hampitombo azy, ary hametraka ny fitoerako masina eo afovoany mandrakizay. Ny tabernakeliko koa ho eo aminy; eny, Izaho ho Andriamaniny, ary izy ho oloko. Ary ho fantatry ny jentilisa fa Izaho Jehovah no manamasina ny Isiraely, raha eo afovoany mandrakizay ny fitoerako masina. Ezekiela 37:26–28.

Ny fampiraisana ny Maha-Andriamanitra sy ny maha-olombelona dia aseho amin'ny fomba isan-karazany ao amin'ny Tenin'Andriamanitra, ary ohatra iray amin'izany ny rehefa ny “fiarovan'ny fanahy” izay miorina ao anatin'ny toetra ambony ananan'ny olombelona dia ampiraisina amin'ny fiarovana ao amin'ny fitoeran-masin'Andriamanitra. Rehefa ny efitranton'ny seza fiandrianana any an-danitra, izay maneho ny fiarovan'Andriamanitra, dia ampiraisina amin'ny fiarovan'ny toetra ambony ananan'ny olombelona, dia “hamasinina” ny vahoakan'Andriamanitra ary Izy no hitoetra “eo afovoany mandrakizay doria.”

Aorian'ny toko fahafito amby telopolo, Ezekiela dia manolotra ny toko fahavalo amby telopolo sy fahasivy amby telopolo, izay iresahany an'i Goga sy Magoga ho tandindon'ny firaisan'ireo olombelona izay ivelan'ny vahoaka voafidin'Andriamanitra amin'ny fanekena. Ao amin'ny toko fahaefapolo, ny vahoakan'ny fanekena ao amin'ny toko fahafito amby telopolo dia aseho ho tempoly mameno ny tany manontolo. Ny toko fahavalo amby telopolo ka hatramin'ny fahaefapolo dia maneho ny fitsanganana ny vahoakan'ny faneken'Andriamanitra amin'ny andro farany, araka ny asehon'ny isa 38 sy 40.

Hotohizantsika ao amin'ny lahatsoratra manaraka ireo zavatra ireo.